

Piotr Matywiecki

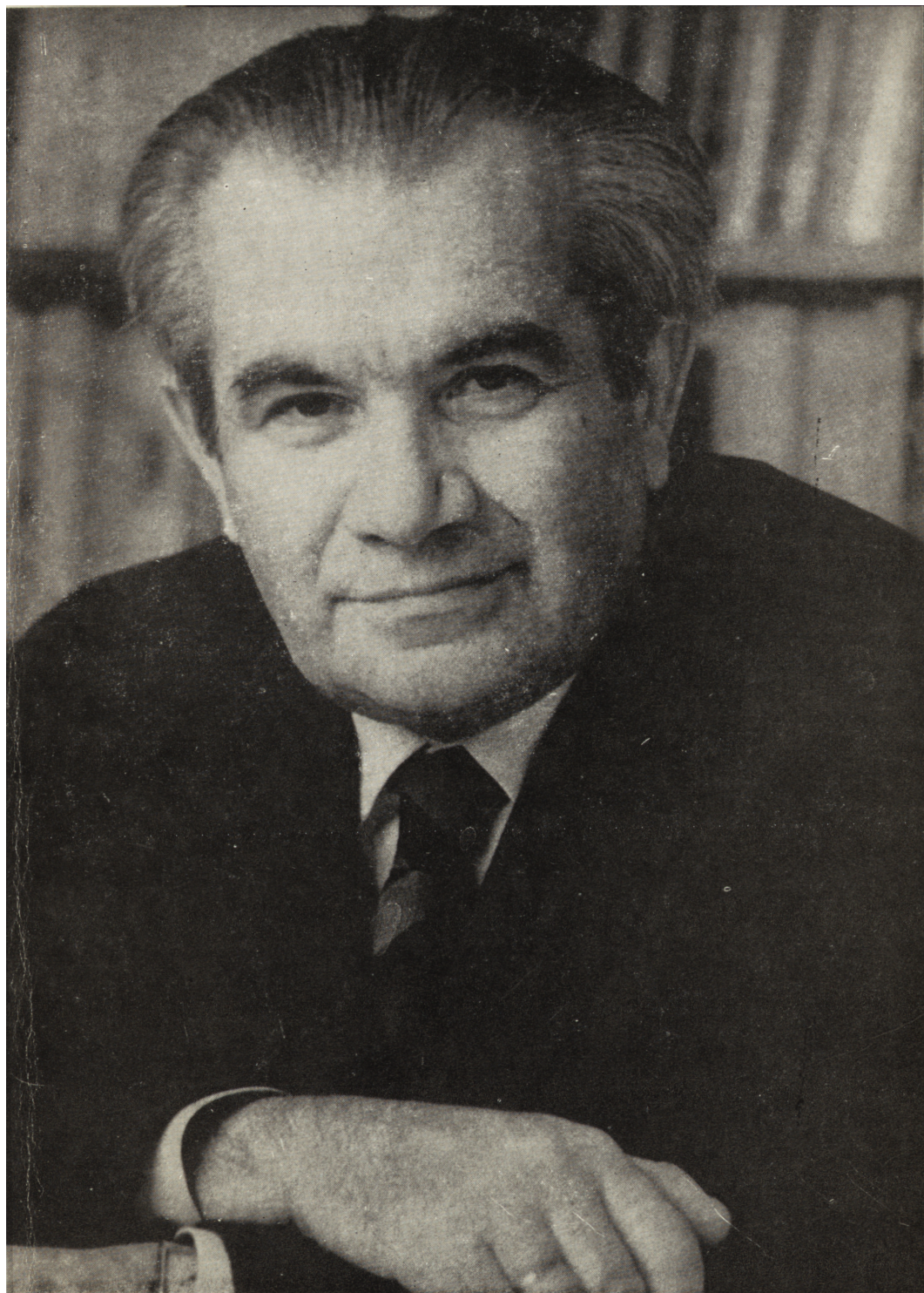
Profesorowi Zdzisłowi Liberze: traktat serdeczny

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 19, 4-5

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prof. dr Zdzisław Libera

Fot. K. Gierałowski

PROFESOROWI ZDZISŁAWOWI LIBERZE
TRAKTAT SERDECZNY

Kiedys wiedziano: księga w księgę wrasta,
A sens jak bochen pachnącego ciasta
Daje się krajać wedle twego smaku:
Rodzynka wizji, metafora maku,
Cukry uspienia i sole trzeźwości —
Tym Autorowie zjednywali gości.
Ach, dobrze żyły dawne Professory!
Każdy przy stole do konsumpcji skory.

Dzisiejszy wypiek ze wstydu rumiany,
Sens pierwszy pulchny a skryty gliniany,
Lodowy z lewa i zapiekły z prawa
A na popijkę cykoryjna kawa!
Takie są wieku naszego cukiernie,
Że nie wiesz — zjadasz litery, czy ciernie.
Ale są jeszcze ciasta kuracyjne —
Mdle, pstre, śliczniutkie. Laboratoryjne.

Ten tylko szczęśliw, kto ma tort na tacy,
Który mu wniósł lata jego pracy.
Warstwa na warstwie, trudy i zabawa,
I smak z goryczą do porównań stawa:
Ci oświeceni rozumu poeci,
Te romantyczne, obłąkane dzieci,
I te Norwidy szlachetnością cierpkie,
I ci Słonimscy...

tu się wiersz urywa,
Ale się dalej sumienia rymują.
Im niepotrzebne regularne strofy —
Rytmem jest prawda i światłem w ciemności.
Któryś usłyszał ten puls wiecznie młody
Czas zaciemniony zmieniasz w Objaśnienie.

Piotr Matywiecki

Teresa Kostkiewiczowa

PROFESOR LIBERA — BADACZ EPOKI OŚWIECENIA

Obszar zainteresowań badawczych Profesora Libery jest bardzo szeroki. Niektóre nurty literatury XX w. (w szczególności zaś proza Marii Dąbrowskiej), różnorodne zagadnienia epoki romantyzmu: twórczość Mickiewicza, Norwida, Krasińskiego przedstawiana zarówno w ujęciach typu syntetyczno-podręcznikowego, jak i w szczegółowych studiach poświęconych wybranym kwestiom, poezja początku wieku XVIII i saskiego baroku — między tymi biegunami sytuują się Jego publikacje książkowe, rozprawy i artykuły ukazujące się w kraju i w wydawnictwach zagranicznych. Jednak dla liczego już dziś grona uniwersyteckich wychowanków, uczniów, wreszcie współpracowników Profesora był On zawsze i pozostaje przede wszystkim — badaczem literatury i kultury Oświecenia. Wynika to nie tylko z faktu, że epoce tej poświęcona jest największa liczba opublikowanych przez Niego prac naukowych, największa liczba wykładów i seminariów uniwersyteckich, a zapewne także odczytów i artykułów przeznaczonych dla szerszego kręgu odbiorców nieprofesjonalnych. Profesor Libera, w chwilach zadumy i wspomnień przywołujących duchowego mistrza młodości — Tadeusza Kotarbińskiego, subtelnie akcentujący swoje związki z ideami społecznymi postępowej inteligencji okresu międzywojennego, jako badacz w sposób niejako naturalny zwraca się ku tej epoce, która w bogactwie i różnorodności współtworzących ją dążeń umieszczała na pierwszym miejscu wolność i postęp, tolerancję i rozumny ład, zagwarantowany uznaniem wyższości ogólnego nad partykularnym, powszechnego nad jednostkowym.

Liczne prace Profesora Libery poświęcone epoce Oświecenia obejmują zjawiska bardzo różnorodne; dotyczą m. in. powieści (np. artykuł *Polska powieść XVIII w. i jej związki z literaturą rosyjską*), teatru (*Z problemów teatru politycznego w Polsce XVIII w.*), poezji (*Poezja polska XVIII wieku* — rozprawa wstępna w antologii pod tym tytułem, Warszawa 1976), zagadnień postaci literackiej (*Bohater literacki polskiego*